

ВАТРОМЕТ У ПРОСТОРУ

● Други бијенале југословенске ликовне уметности, Народни музеј у Зрењанину

Добро постављен и осмишљен, зрењанински Други бијенале југословенске ликовне уметности представља једну од најзанимљивијих изложби визуелне уметности у земљи, рачунајући све које су приређене у последње време. Томе доприносе и текстови у каталогу — Јасмина Туторов (координатор селекторске комисије), Александар Басин, Мелиха Хусеиновић, Ђорђе Јовић, Зденко Рус, Ирина Суботић и Викторија Васел Димеска. Ако ништа друго, ови текстови остаће као својеврстан зборник есеја о уметности предела, простора и природе. Управо зато после Сомбора и Панчева, ово се и Зрењанин јавља као значајно упориште савремене југословенске уметности.

Подељено по секцијама Бијенале је први пут — уз „класичне“ слике предела и могућих пластичних варијација — некадашњу идеју „Пејсаж у југословенском сликарству“ (из 1972) проширио незнатно комплекснији однос природа — уметност.

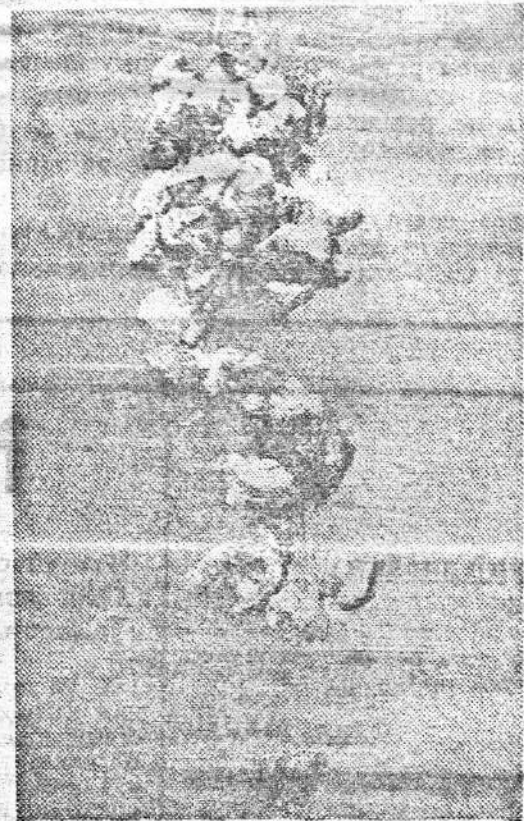
Изложбом ипак доминирају две секције: у првој, захваћен је однос савремене слике и предела уопште. Александар Басин је дао своју визију „Урбаног предела“ у широком распону протагониста Нове фигурације и оних који су се наовезали на тако схваћено сликарство (Бем, Бернард, Георгије вени, Кесер, Конел, Муљевић, Нешковић, Опачић, Планић, Рељић, Тушек). Мелиха Хусеиновић је дала занимљиву интерпретацију „Имагинарног предела“ у широком опсегу од „наиве“ до „нове слике“, не искључујући ни оне који би се безмало могли назвати „класицима“ наше савремене уметности.

Тако су се, ваљда први пут сабрале у једној подгрупи личности као што су Белић, Ђоровић, Иванчић, Муртић, Наумовски, Перчићков, М. Б. Протић, Рабузин, Талић и Трајковић.

Ђорђе Јовић је, међутим, без икакве претензиозности представио једну селекцију савремених пејсажиста (Анастасов, Апелонио, Грбић, Гвардијанчић, Којдл, Лалић, Мандић, Новини, Првачки, Ракичић), дакле сликара код којих је „предео“ основа дуготрајнијег бављења и неодвојиви део личне поетике.

Под насловом „Природа и уметност“ селекција Зденка Руса је обухватиле сложenu медију проблематику односно низ нетрадиционалних приступа на односу природа-уметност, теме која је доминирала 1978. године на Венецијанском Бијеналу. Поред групе ОХО Рус је паралелно представио и младу групу „новосликарске“ оријентације ALTER IMAGO која је на дан отварања изложбе извела ликовну интервенцију у центру Зрењанина. Затим, укључио је и низ других аутора, такође нетрадиционалног профила: Керекеша, Попржанову, Ралојчића, Шубертову и остатак некадашње ОХО-групе — Поповицу у Шемпасу, која се определила за — природу.

С друге стране, Ирина Суботић је, поред наслева „Природа у галерији“, окупила оне ауторе који — стварајући низ привремених или релативно трајних „инсталација“ помоћу предмета, потрошних или неklasичних материјала — интегришу све расположиве могућности боје, просторних односа, облика и структура које доприносе из

ВЕСНА ПОПРЖАН: „Мали грозд“

разу новог сензибилитета (Булајић, Ђе римагић, Маринков, Марковић, Слак, Стефанов, Тодоровић).

Викторија Васел Димеска је, опредељујући се за „перформанс“, акције у којима доминира личност уметника, које се изводе „једном на чикал више“ или пак понављају у различитим поводима захватила релативно скроман избор из онога што се у том смислу код нас радило, нарочито седамдесетих година, у еуфорији „проширених медија“ (Белић, Бусов, Степанов, Узуновски). И то би била „природа“ у галерији, укључујући и публику. Веома развијен у западним земљама, код нас је „перформанс“ као строжи и осмишљенији дериват „Хепенинга“ спорадично негован, са изузетком Уметничке академије у Новом Саду.

Душан БОКИЋ